

Pälvisilsa hallintaan

- yhdessä onnistumme!

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

Pälvisilsa hallintaan -hanke

Kpedu - hallinnoija

Eläinten terveys ETT ry – osatoteuttaja

Alueen eläinlääkäreitä - ostopalveluna

Yhteistyökumppanit: MTK Keski-Pohjanmaa, MTK-Pohjois-Suomi, ETT:n jäsenteurastamot ja -meijerit, alueen neuvonta- ja jalostusorganisaatiot, koulutus

Hankeaika: 1.1.2026-31.12.2027

Hankealue: Keski-Pohjanmaan maakunta sekä Pohjois-Pohjanmaalta Kalajokilaakso. Pilotti toteutetaan hankealueella, ja tietoa levitetään koko maahan.

Rahoitus: Hankkeen budjetti 102 423 e

Euroopan maaseuturahasto 80 %, Pohjanmaan ja Pohjois-Suomen elinvoimakeskukset

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

Kohderyhmä ja tavoitteet

Kohderyhmänä

- nautatilat, joilla todettu pälvisilsatartuntoja sekä pilottialueen muut nautatilat, tiedotus koko nautaketjulle
- eläinlääkärit ja muut alan asiantuntijat (neuvojat, seminologit, koulutus ja lomitus)
- muut tiloilla kävijät (huoltohenkilöt, sorkkahoitajat, vierailuryhmät)

Päätavoitteena on vähentää tautitapauksia ja tartuntojen leviämistä nautaketjussa käyttämällä pilotoituja toimintatapoja

Tavoitteena on myös

- sitouttaa tiloja tarttuvien tautien torjuntatyöhön
- vahvistaa maatalousyrittäjien sekä kaikkien tiloilla liikkuvien nautaketjun toimijoiden osaamista bioturvallisuudesta
- tuottaa kustannussäästöjä ja parantaa eläinten hyvinvointia

Euroopan unionin
osarahioittama

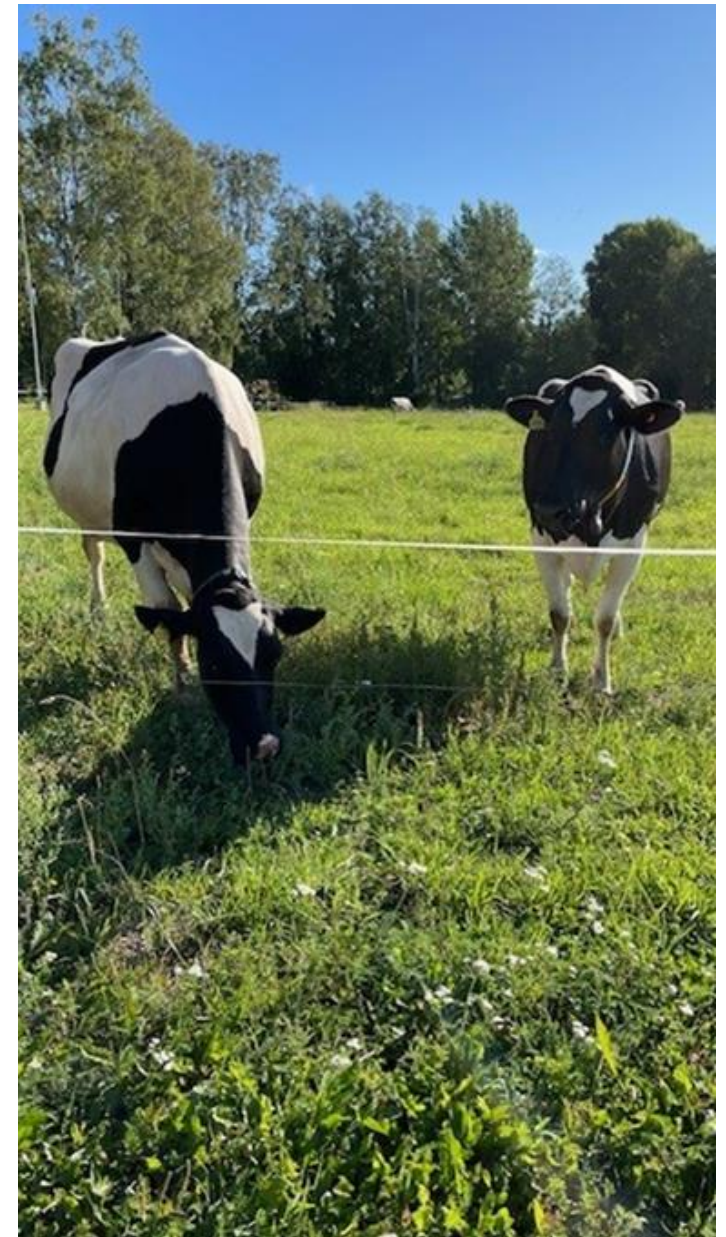

Elinvoimakeskus

Hankkeen tarve

- Viime vuosina pälvisilsa on toimenpiteistä huolimatta levinnyt alueellamme
- Tartuntojen leviämistä ei pystytä estämään yksittäisten tilojen toimilla
- Tarvitaan alueellista yhteistyötä ja tiedonvaihtoa, jotta pystytään ehkäisemään tartunnan leviäminen naapurituloille ja eteenpäin nautaketjussa
- Pälvisilsan tullessa tilalle voi kestää jopa kuusi viikkoa, ennen kuin eläimissä nähdään pälvilsalle tyypillisiä oireita. Piilevän luonteensa vuoksi tauti voi kulkeutua tilalta toiselle ennen kuin tilanne havaitaan
- Riskialueiden kaikki nautatilat tulisivat saada nostamaan tautisuojausensa tasoa
- Pälvisilsan saaneita tiloja tulisi auttaa saneerauksen toteutumisen onnistumisessa
- Kaikki zoonoottiset taudit ovat myös ihmisille terveysriski

Euroopan unionin
osarahoittama

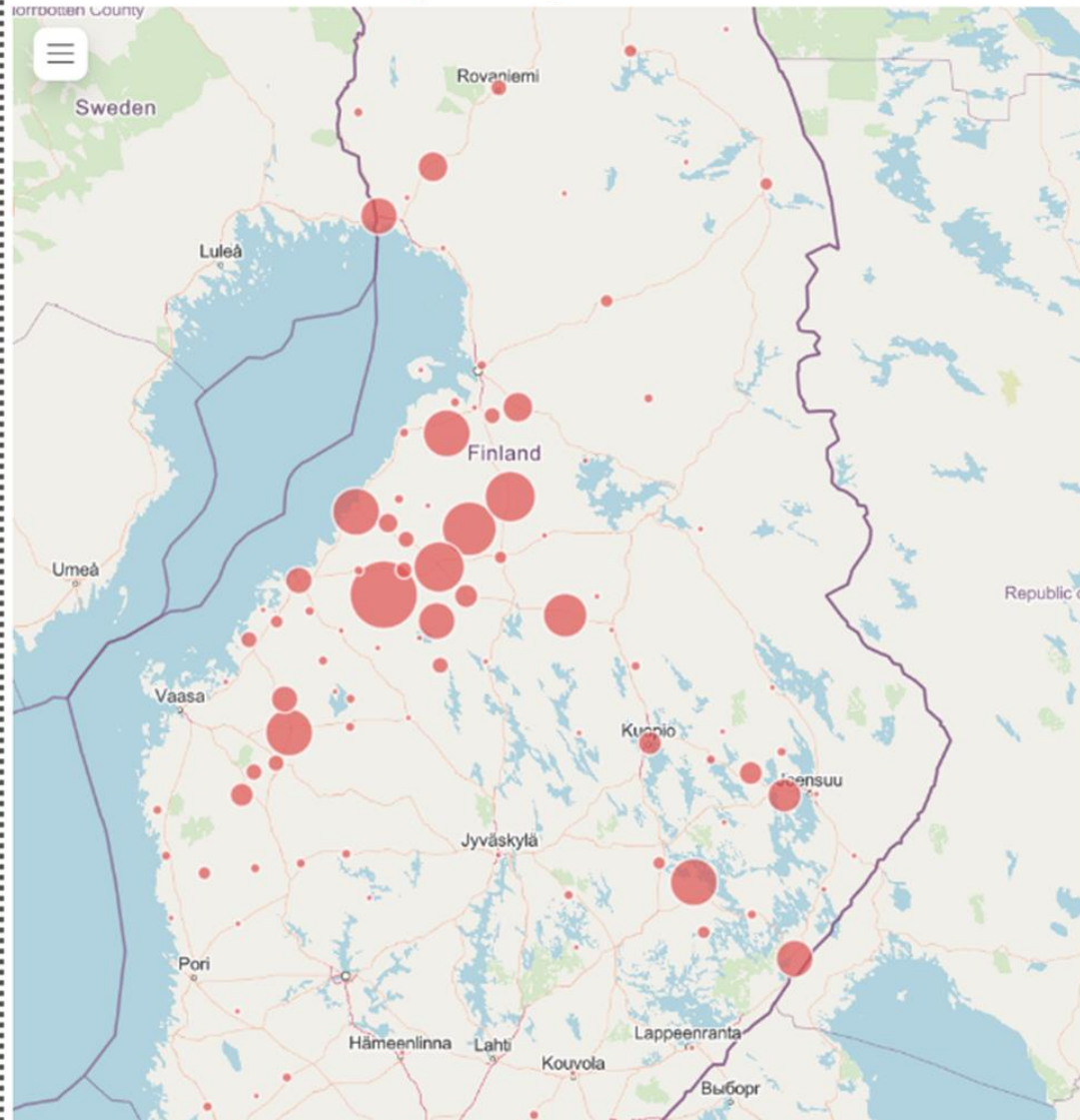

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

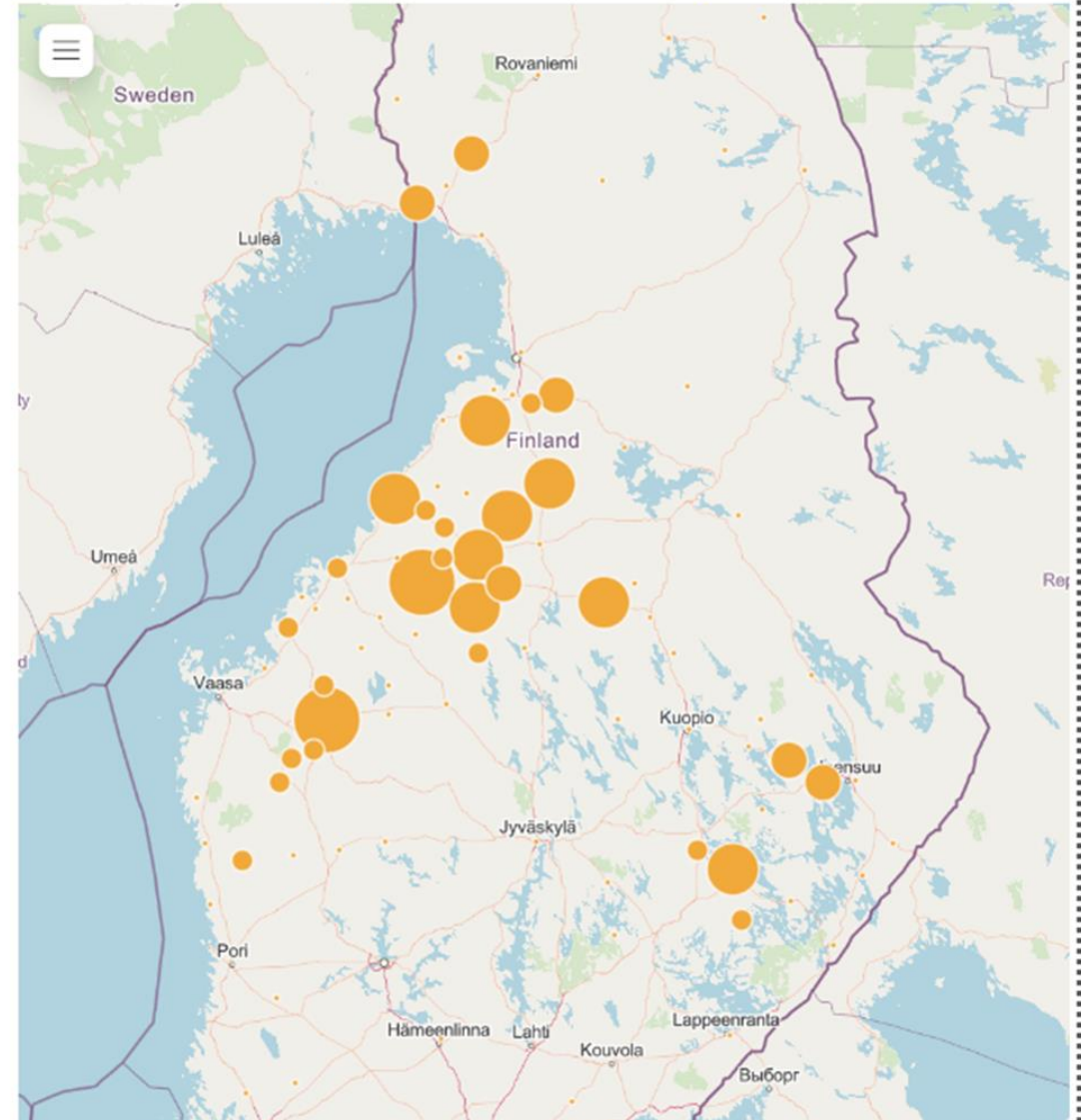
kpedu

Pälvisilsa - eläinkaupan rajoitteet

Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Facebook, Inc. and its affiliates, Esri Community M... Powered by Esri

Pälvisilsa - välityseläinliikenteen rajoitteet

Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Facebook, Inc. and its affiliates, Esri Community ... Powered by Esri

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

TP1. Pilottitilatoiminta

Tule mukaan
pilottitoimintaa -->
laita viestiä
hertta@ett.fi

Lähtötilanne:

Hankealueella on joukko tiloja, joilla on todettu pälvisilsatartunta. Osa on aloittanut saneerauksen, mutta osa on jättäytynyt saneeraustoimenpiteiden ulkopuolelle. Tartuntapainetta ylläpitävät tilat hidastavat taudin hallintaa alueellisesti.

Tavoite:

Käynnistää pilottiryhmä tartunnan saaneista tiloista ja sitouttaa ne pitkäjänteiseen vastustustyöhön. Pilottitiloilta saadut kokemukset ovat pohjana toimintamallin kehittämiseksi.

Toteutus:

- Valitaan **pilottitilat** yhteistyössä ETT:n jäsenyritysten kanssa Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueelta
- Tehdään alkukartoitus ja suunnitellaan tilakohtaiset saneeraus- ja kehittämishjelmat -> paikallinen eläinlääkäri/oma eläinlääkäri mukana
- Seurataan ja ohjataan pilottitilojen kehittämistoimia
- Järjestetään pilottiryhmän kokoontumisia ja edistetään kokemusten vaihtoa (vertaistuki)
- Kootaan pilottitilojen kokemuksia sekä tehdään loppukartoitus

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

TP2. Toimintamalli pälvisilsan hallintaan

- **Lähtötilanne:** Tartuntojen leviämistä ei pystytä estämään yksittäisten tilojen toimilla. Tarvitaan alueellinen malli, joka yhdistää saneerauksen, ennaltaehkäisyyn sekä nautatilojen ja elinkeinon yritysten yhteistyön.
- **Toteutus:**
  - Järjestetään nautaketjun toimijoiden kanssa tapaamisia, joiden avulla sitoutetaan heidät yhteisen toimintamallin rakentamiseen
  - Koulutetaan hankealueen eläinlääkäreitä, neuvoja ja opetustilojen henkilöstöä käyttämään nautatiloille soveltuvaa Biocheck-tautiriskien arviointityökalua.
  - Lisätään elinkeinon toimijoiden osaamista ja koko nautaketjun yhteistyötä tarttuvien tautien ennaltaehkäisystä: webinaarit, lehtiartikkelit, työpajat jne.
  - Laaditaan kansallinen toimintamalli, päivitetään ohjeistuksia
  - Luodaan tilatiimimalli tuottajien tueksi saneerauksiin

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

TP3: Viestintä

Toteutus:

- Hankkeen muuhun toimintaan voivat osallistua kaikki nautatilat ja sidosryhmät, eikä hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin ole osallistumismaksua.
- Viestitään hankkeen tuloksia, pilottitilojen kokemuksia sekä hyviä käytäntöjä maatalousyrittäjille sekä kaikille nautatilan kanssa toimiville tahoille valtakunnallisesti, tuottajatilaisuudet, ammattilehdet, webinaarit, videot, sometiedotus, messut, nettisivut, podcastit
- Tiedotetaan keskeisistä tuloksista myös ruotsin kielellä
- Alueellisesti kehitetty toimintamalli jalkautetaan valtakunnallisesti
- Hankkeella on ohjausryhmä

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

Kiitos !

Yhteystiedot
Hertta Pirkkalainen
hertta@ett.fi

www.ett.fi/hankkeet

Maarit Kärki 040-8085540
maarit.karki@kpedu.fi

www.kpedu.fi/maatila/hankkeet

@Eläinten terveys ETT ry

@Elainten_terveysett

@Kpedu Kannus

@Kpedukannus ja @Kpedumaatila

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

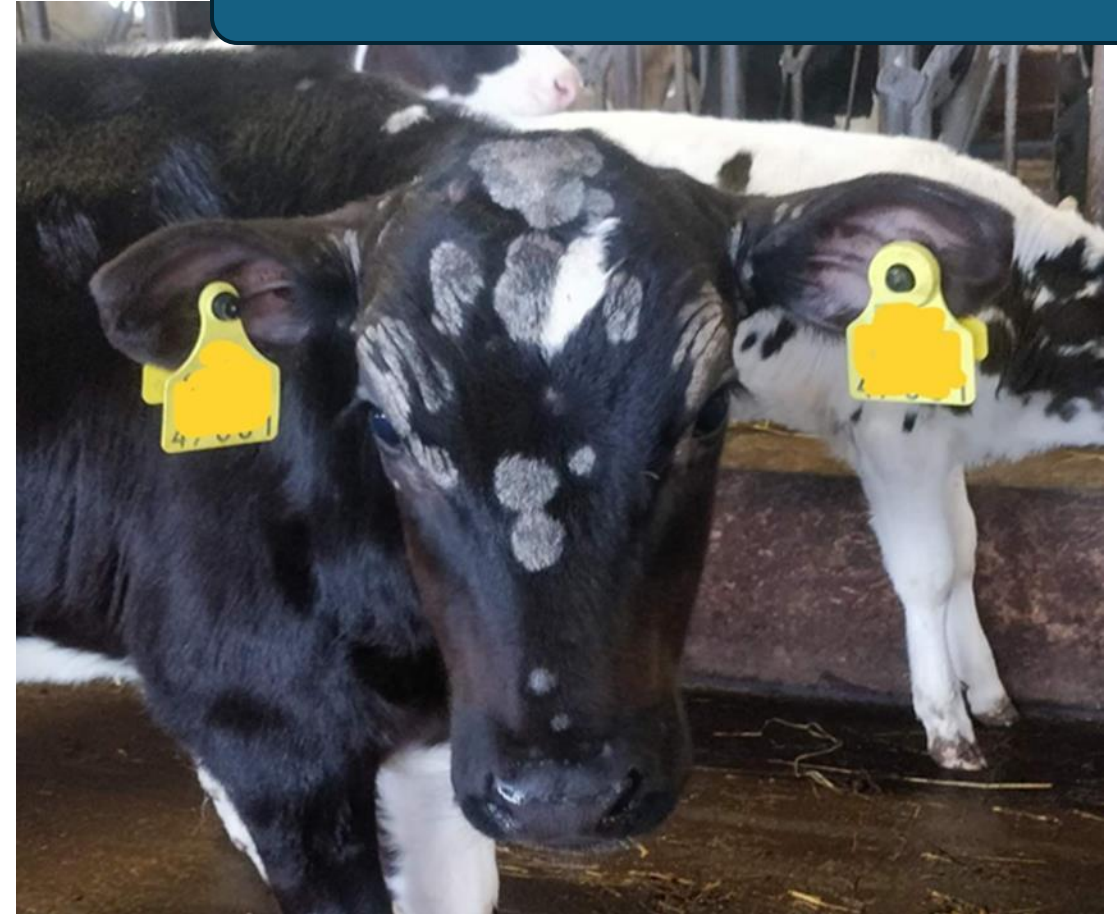
ETT
NASEVA

 kpedu

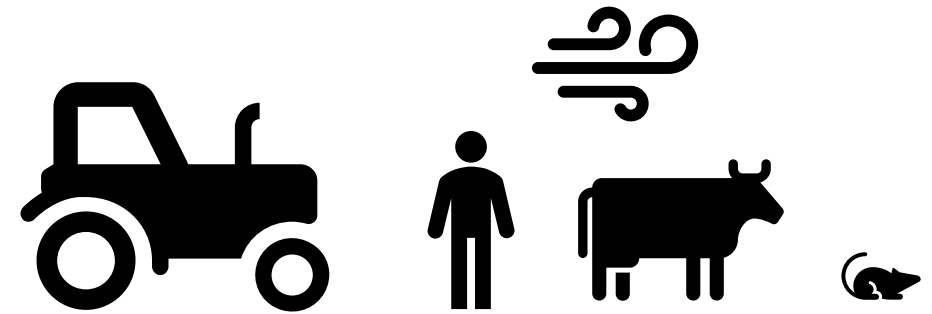
Millainen tauti pälvilsa on ?

Maailmalla yleinen nuorkarjan tauti

- Pälvisilsa on etenkin naudoilla esiintyvä sieni-infektio, joka voi tarttua myös ihmiseen
  - Aiheuttaja *Trichophyton verrucosum*
- Itämisaika 3 viikkoa – yli 2 kuukautta
- Oireet
  - Pyöreitä, karvattomia läiskiä → iho muuttuu harmaaksi ja paksuuntuu
  - Useimmiten pään ja kaulan alueella, aikuisilla myös keski- ja takaruumissa

Miten pälvisilsa leviää?

- Itiöt voivat kulkeutua ostoeläinten, eläinkuljetusten, eläinten lastauksen, työntekijöiden tai tilalla käyvien vieraiden, haittaeläinten tai työkoneiden välityksellä
- Itiöt säilyvät tartuntakykyisinä eläinten karvapeitteessä useita kuukausia pälvisilsaoireiden katoamisen jälkeen → oireettomatkin eläimet saattavat levittää tartuntaa
- Tauti voi säilyä tilan tuotantoympäristössä vuosia (sieni-itiöt)

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

 kpedu

Miksi pälvisilsaa vastustetaan?

- Elinkeino ja ETT vastustavat nautojen pälvisilsatartuntaa
- Pälvisilsa aiheuttaa eläimille iho-oireita, heikentää eläinten hyvinvointia ja altistaa muille taudeille → aiheuttaa koko nautaketjulle merkittäviä kustannuksia ja lisätyötä

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu

Miten pälvisiltaa vastustetaan?

- Tavoite: eloeläimiä myyvällä tilalla ei ole todettavissa pälvisiltaa
- Nasevan avulla hallitaan tartunnan leviämistä
  - Erityistilanteet
- ETT subventio saneerausten rokotekustannuksiin
  - Maito- ja emotilat

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

 kpedu

Pälvisilsasaneeraus

ETT subventio
Lypsy- ja emotilat saavat 50 %
rokotekuluista takaisin

- Rokotukset

- Kaikkien tilan nautojen rokottaminen x 2 (väli 5-14 vrk)
- Kaikkien tilalla syntyvien nautojen rokottaminen kolmen vuoden ajan oireiden päättymisestä
  - Myös välitykseen lähtevien vasikoiden tulee olla rokotettuja
  - Vasikat välitetään tavallisina vasikoina, kun saneerauksen aloitusrokotuksista kulunut 6kk ja karja ollut 3kk oireeton

- Pesu ja puhdistus

- Kun karja oireeton, navettaympäristön pesu ja desinfiointi pälvisilsaan tehoavilla aineilla
- Oireilevien eläinten käsittely pälvisilsaan tehoavalla aineella
- Välineiden, työkoneneiden penkkien puhdistus?

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

Pälvisilsasaneeraus – tiedon kulku

Meillä on
pälvisilsaa!

- Kun tilalla pälvisilsalle tyypillisiä oireita
  - Yhteys omaan eläinlääkəriin
    - Eläinlääkəri laittaa tilalle eläinkaupan ja välityseläinliikenteen erityistilanteen
    - Eläinlääkəri ottaa näytteitä
  - Tiedotus lomitukseen, semmareille, konehuoltajille jne.
- Lappu oveen ”Meillä on pälvisilsaa”
- Tiedotus lisäksi
  - Muille tilalla vieraileville
  - Koneyhteistyötahoille
  - Naapurinautatiloille
  - Tiloille, joille on siirretty tartuntatilan eläimiä edeltävän kahden kuukauden aikana

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

ETT
NASEVA

kpedu